

Asia: VN/8830/2019

Lausuntopyyntö selvityksestä usean kielen merkitsemisestä väestötietojärjestelmään

Lausunnonantajan lausunto

Selvityksessä on arvioitu vaikutuksia kieliryhmiin. Mitä muita mahdollisia vaikutuksia usean kielen merkitsemisellä väestötietojärjestelmään olisi kieliryhmiin. Pyydämme teitä erottelemaan vastauksessanne malli A:n ja malli B:n arvioidut vaikutukset.

-

Selvityksessä on arvioitu vaikutuksia viranomaisten toimintaan. Mitä muita mahdollisia vaikutuksia usean kielen merkitsemisellä väestötietojärjestelmään olisi viranomaisille. Pyydämme teitä erottelemaan vastauksessanne malli A:n ja mallin B:n arvioidut vaikutukset.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa (jäljempänä perusturvapalvelut) vtj:stä päivittyvät tiedot tällä hetkellä asiakas- ja potilastietojärjestelmään siten, että

sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmään viikoittain vtj:stä päivittyvä tieto tuo tällä hetkellä vain äidinkielen (=yksi kieli). Manuaalisesti on mahdollista kirjata asiointikieli jälkikäteen asiakkaan tapaamisen yhteydessä. Terveystietojärjestelmään päivittyy vtj:stä tiedot myös viikottain ja kielen osalta päivittyy ainoastaan äidinkieli. Asiointikieli ja tulkkauksiin kirjataan manuaalisesti palvelusta vastaavan viranomaisen toimesta asiakkaan/potilaan tapaamisen yhteydessä. Perusturvapalveluiden henkilöstöllä on oikeudet viranomaistoiminnassa katsoa asiakkaiden tiedot myös väestötietojärjestelmästä tarvittaessa.

Varhaiskasvatuspalveluissa äidinkieli kirjataan asiakastietojärjestelmään huoltajan ilmoituksen perusteella. Tieto ei tällä hetkellä päivyty vtj:stä. Myös varhaiskasvatuspalveluiden henkilöstöllä on oikeudet viranomaistoiminnassa katsoa asiakkaiden tiedot myös väestötietojärjestelmästä tarvittaessa.

Mikäli vtj:ssä kirjataan kieliä tarkemmalla tasolla, vaikuttaisi se lähinnä perusturvan palveluihin siten, että asiakkaan asiointikielen/-kielten näkyminen mahdollistaisi tulkkipalveluiden monipuolisemman

käytön. Jos asiakkaalla on useita asiointi kieliä, joita hän hallitsee, voidaan tulkkipalveluita myös käyttää joustavammin. Varhaiskasvatus- ja perusopetuspalveluissa tarkempia kielitietoja voitaisiin hyödyntää tulkkipalveluiden lisäksi myös kieli- ja kulttuuritietoisien kasvatuksen ja opetuksen toteuttamisessa.

Mitä taloudellisia vaikutuksia usean kielen merkitsemisellä väestötietojärjestelmään olisi teidän kannaltanne? Pyydämme teitä erottelemaan vastauksessanne malli A:n ja mallin B:n arvioidut vaikutukset.

Mikäli DVV teknistä integraatiota asiakas- ja potilastietojärjestelmätasolla muutettaisiin, niin molemmat vaihtoehdot tuovat kunnalle kustannuksia järjestelmiin liittyvien teknisten muutostarpeiden muodossa. Näitä kustannuksia on mahdoton tässä vaiheessa ennakoida joten taloudellisia vaikutuksia tulisi jatkoselvittää. Myös paikkatietopalveluiden näkökulmasta molemmissa malleissa kunnalle tulisi lisäkustannuksia, sillä jos muutoksia tietosisältöihin tehdään, tulee se aiheuttamaan muutoksia myös paikkatieto-ohjelmiin väestötietojen lukemisen onnistumiseksi.

Mikä selvitetystä vaihtoehtoista olisi teidän mielestänne paras malli toteutettavaksi?

Malli B

Kirjoittakaa tähän, jos teillä on muuta lausuttavaa

Palvelualueiden välillä mielipide parhaasta mallista vaihteli. Varhaiskasvatuspalveluiden ja koulutuspalveluiden näkökulmasta vaihtoehto B olisi paras malli. Sen avulla saataisiin paremmin tietoa monikielisten perheiden käyttämistä kotikielistä ja tietoa voitaisiin hyödyntää toteutettaessa kieli- ja kulttuuritietoista varhaiskasvatusta ja perusopetusta.

Perusturvapalveluiden näkökulmasta kumpikaan vaihtoehto ei olisi paras malli toteutettavaksi. Koska väestötietojärjestelmään merkitty tieto henkilön äidinkielestä ei luo henkilölle oikeuksia tiettyihin palveluihin, myöskään useamman kielen merkitseminen ei toisi henkilölle lisäoikeuksia. Tässä suhteessa malli A ja malli B eivät eroa toisistaan.

Molempien vaihtoehtojen muutoksista saatava hyöty tulisi arvioida tarkemmalla tasolla jotta muutos olisi perusteltu suhteessa muutoksen aiheuttamiin taloudellisiin vaikutuksiin ja vaikutuksiin viranomaisten toiminnassa.

Mänty Anne
Rovaniemen kaupunki